

Шляхи зниження безробіття: світовий досвід.

Виконала:
Студентка групи СР-151
Друзенок Яна

Вступ

Ринкова економіка не можлива без існування ринку праці, основним результатом функціонування якого є формування визначеного рівня і структури зайнятості населення та безробіття.

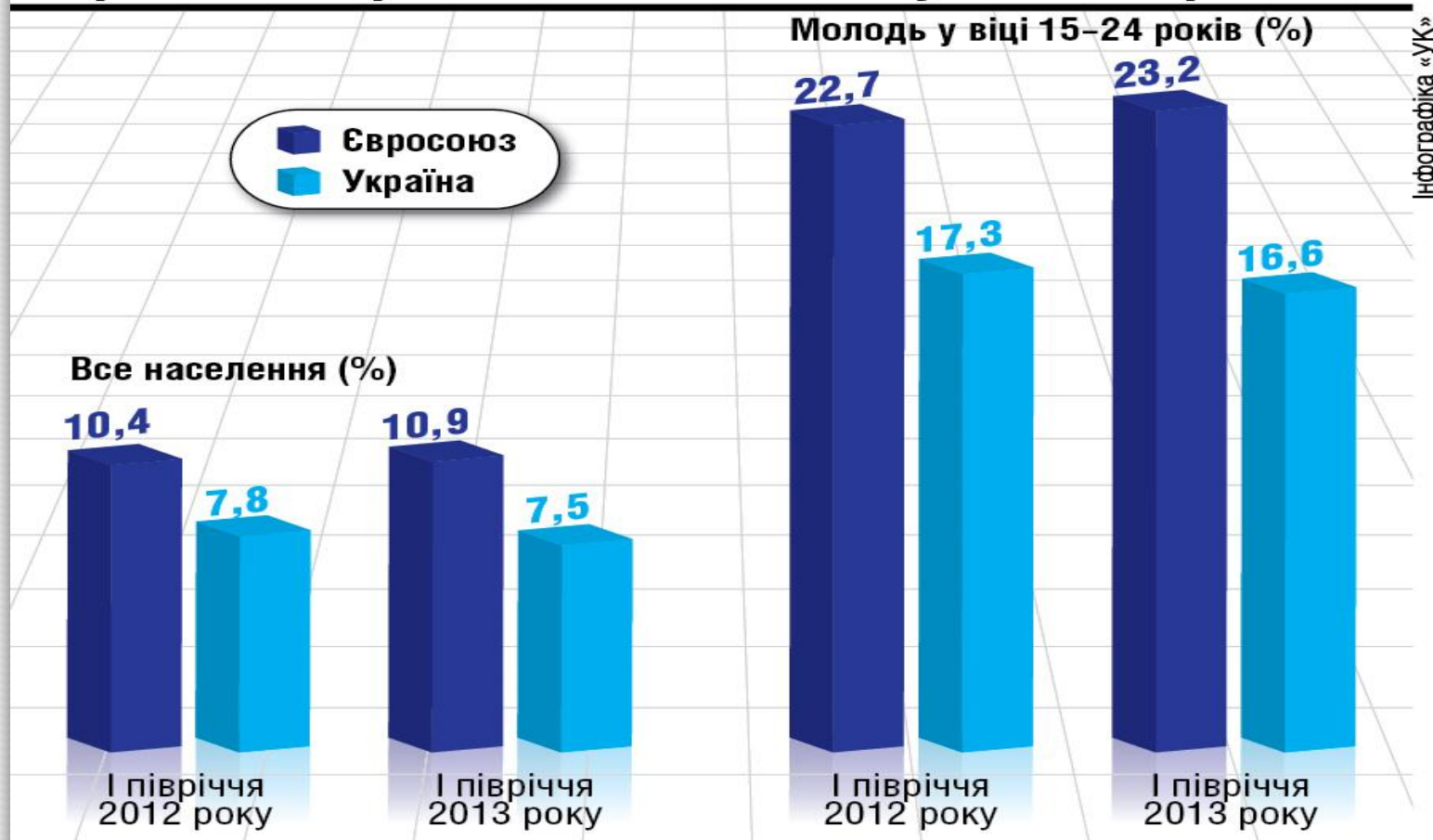
Ринок праці – це система взаємодії споживачів праці та їх постачальників (з одного боку юридичних осіб, а з іншого – фізичних осіб з певним рівнем професійних знань, умінь та навичок).

Безробітною вважається та людина, яка не зайнята на ринку праці, але активно шукає роботу, а цей стан називається безробіттям.

Актуальність обраної теми полягає у тому, що дослідження світового ринку праці та, насамперед, дій урядів провідних держав стосовно подолання безробіття може значною мірою вплинути на формування відповідного економічного середовища в Україні. Вітчизняна структура зайнятості дуже вразлива, що було доведено під час економічної кризи, яка завдала значних збитків підприємницькому сектору України. Визначення головних напрямків її подальшого розвитку дозволить налагодити становище на ринку праці та стабілізувати процеси, що мають місце на ньому сьогодні. Проблему безробіття в світі досліджували в своїх працях Г. Беккер, М. Вебер, Р. Мертон, Е. Мейо, Т. Парсонс, Н. Смелзер.

Важливу роль у боротьбі з безробіттям відіграє Міжнародна організація праці (МОП) – спеціалізоване агентство системи ООН, що має на меті просування принципів соціальної справедливості, визнання на міжнародному рівні прав людини і прав у сфері праці. Заснована у 1919 році, МОП стала першим спеціалізованим агентством ООН в 1946 році [3]. МОП розробляє міжнародні трудові норми у формі конвенцій і рекомендацій, встановлюючи мінімальні стандарти в сфері основоположних трудових прав. У системі ООН МОП має унікальну тристоронню структуру, в якій об'єднання роботодавців і працівників мають рівний голос з урядами в роботі керівних органів МОП. Міжнародне бюро праці (МБП) в Женеві є секретаріатом МОП, її оперативною штаб-квартирою, дослідницьким і видавничим центром . Згідно доповіді Міжнародної організації праці, у 2012 році безробіття серед молоді у світі досягло найвищого рівня за весь час збору даних . У країнах, що розвиваються, криза позначилася на щоденному житті малозабезпечених людей. Наслідки економічної і фінансової кризи ще більше посилили вже наявний дефіцит гідної праці серед молоді. У результаті зросла частка молодих людей серед "працюючих бідних", і ця тенденція триватиме й надалі. За прогнозами експертів, при збереженні нинішньої політики розвинені державі зможуть вийти на до кризовий рівень зайнятості лише у 2015 році. Країнам, що розвиваються, для цього буде потрібно створити більше 8 млн нових робочих місць .

Рівень безробіття в країнах Європейського союзу* та в Україні**

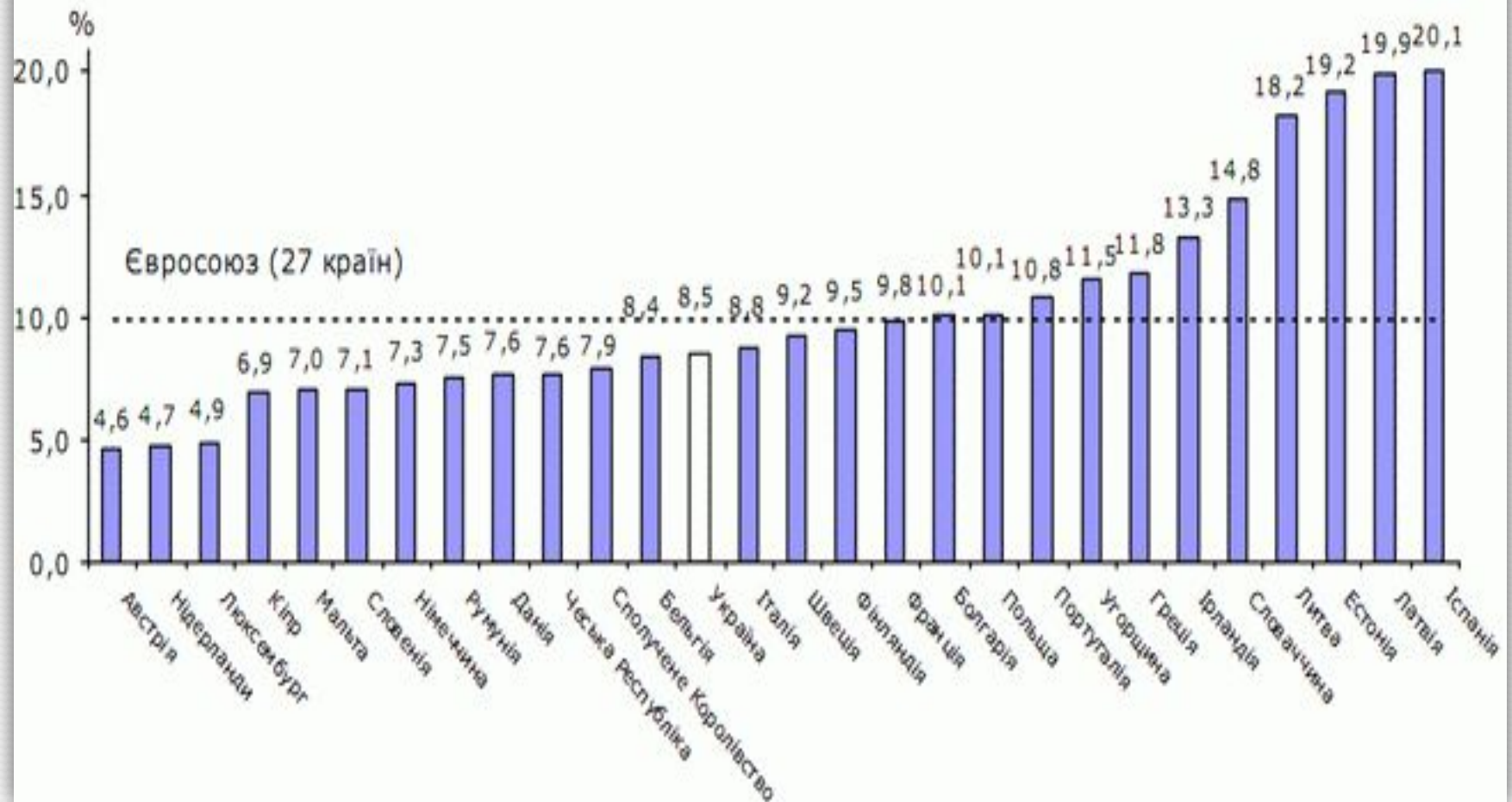
*За даними Євростату (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>)

**За даними Державної служби статистики України

Наприклад, у сучасній Швеції держава проводить активну політику в сфері зайнятості, спрямовану на зниження безробіття. Характерною рисою цієї політики є попередження безробіття, а не боротьба з його наслідками. Уряд Швеції у соціальній політиці особливу увагу приділяє розробці заходів, спрямованих на забезпечення професійної підготовки й перенавчання осіб, що стали безробітними, і створення нових робочих місць, в основному в державному секторі економіки; координує міграцію населення і робочої сили шляхом надання субсидій і кредитів на переїзд сімей із районів з надлишком робочої сили до районів, де є вакантні місця; забезпечує доступ населення до інформації про наявні вакантні місця тощо [1]. Важливу роль у захисті безробітних відіграє ефективна система допомоги по безробіттю. Відповідно до законодавства Іспанії безробітний у перші 180 днів одержує допомогу, що дорівнює 80-100% мінімальної міжгалузевої заробітної плати, у подальшому протягом 181- 360 днів розмір допомоги скорочується до 70% і після 360 днів – до 60% [3]. Якщо порівнювати власне скандинавську і європейську моделі політики зайнятості, то можна зробити висновок, що перша спрямована на забезпечення працею всіх трудящих, для чого створюються робочі місця в державному секторі з середньою оплатою праці; друга орієнтована на скорочення кількості зайнятих при підвищенні продуктивності праці й зростанні доходів працюючих. Така політика передбачає дорогу систему допомоги для більшої кількості безробітних. Чималий інтерес для України становить японська модель політики зайнятості [1]. Згідно з цією моделлю кожна людина може знайти для себе роботу, навіть якщо вона не дуже цікава й корисна. У цьому полягає причина низького безробіття в Японії й економії коштів на соціальні витрати. Природно, така політика не могла б сприяти підвищенню ефективності економіки, якби не такі розвинені експортні галузі Японії, як автомобілебудування, сталеливарна промисловість, виробництво автомобільних запчастин і машинобудування.

Рівень безробіття населення (за методологією МОП) у країнах Євросоюзу та в Україні у I півріччі 2010р.

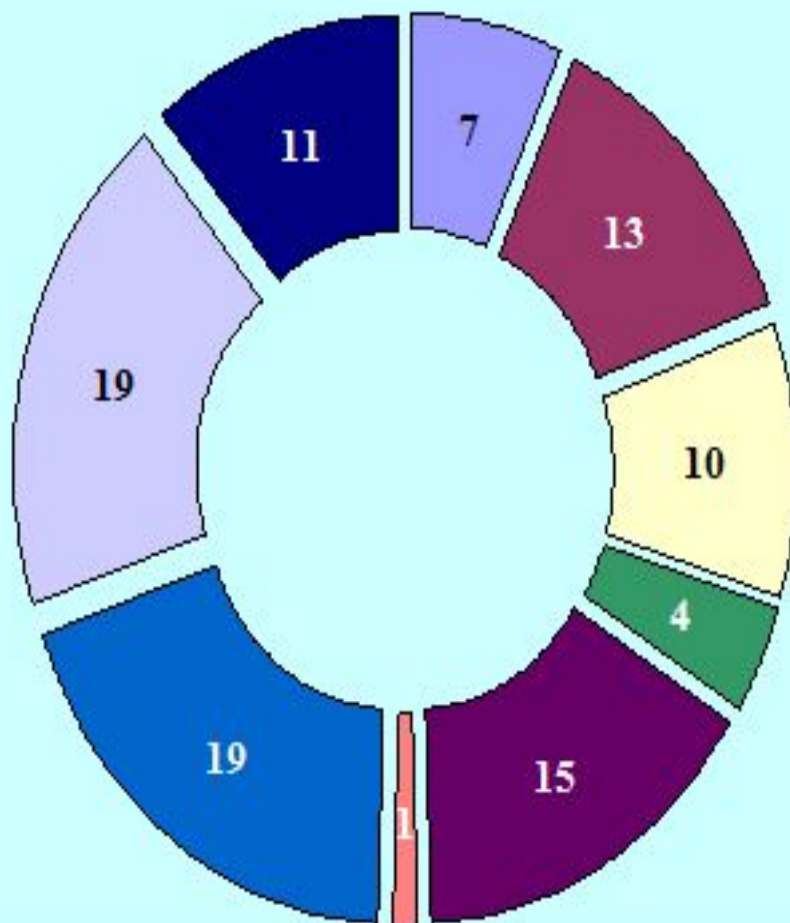
(у % до економічно активного населення у віці 15 років і старше, для України – у віці 15-70 років)

Чималий інтерес для України становить японська модель політики зайнятості [1]. Згідно з цією моделлю кожна людина може знайти для себе роботу, навіть якщо вона не дуже цікава й корисна. У цьому полягає причина низького безробіття в Японії й економії коштів на соціальні витрати. Природно, така політика не могла б сприяти підвищенню ефективності економіки, якби не такі розвинені експортні галузі Японії, як автомобілебудування, сталеливарна промисловість, виробництво автомобільних запчастин і машинобудування. Американська політика зайнятості теж спрямована на залучення до процесу виробництва якомога ширших верств активного населення [2]. Її результатом є збільшення кількості людей з низьким рівнем доходу, який, проте, перевищує допомогу по безробіттю. Китай також визначив пріоритети у боротьбі з безробіттям. За словами міністра праці та соціального забезпечення Їня Вейміня, роль держави у створенні робочих місць та працевлаштуванні необхідно збільшити. За теперішніх умов найефективнішими способами є створення умов для розвитку малого та середнього бізнесу [1]. Підприємствам потрібно надавати податкові пільги, кредити за низькими ставками і заохочувати до розширення штату працівників. Слід зазначити, що для Китаю з населенням у понад 1 мільярд 300 млн. людей, проблема безробіття як ніколи гостро постала в кінці 2009 – на початку 2010 року. Через світову кризу та зниження попиту на товари, вироблені у Китаї, вже втратили роботу десятки мільйонів працездатних осіб.

- На саміті ЄС 2010 року були обговорені питання загальноєвропейського безробіття [3]. Виокремлено десять напрямків подолання проблеми: 1) намагатися забезпечити кожного робочим місцем, в поєднанні з перепідготовкою та за підтримки державного фінансування (у тому числі з Європейського соціального фонду); 2) заохочувати підприємництво та створювати робочих місць, наприклад, шляхом зниження пов'язаних із заробітною платою витрат на робочу силу і надання гарантій; 3) покращувати ефективності національних служб зайнятості шляхом надання інтенсивного консультування, навчання та пошуку роботи в перші тижні безробіття, особливо для молодих безробітних; 4) підвищувати якість навчання і стажування; 5) сприяти більшій відкритості ринків праці шляхом забезпечення стимулів до праці, ефективної активної політики на ринку праці та модернізації системи соціального захисту, що також призведе до більш повної інтеграції знедолених груп, включаючи інвалідів, низькокваліфікованих і мігрантів; 6) покращувати навички на всіх рівнях у навчанні, зокрема, надавати всім випускникам шкіл необхідні знання, щоб знайти роботу; 7) використовувати мобільність робочої сили у відповідності з попитом та пропозицією робочої сили; 8) визначати можливості для працевлаштування та покращувати навички прогнозування; 9) надавати безробітним і молодим людям змогу відкрити власний бізнес, наприклад, шляхом впровадження бізнес-навчання та підтримки стартового капіталу, аби шляхом зниження чи усунення оподаткування; 10) передбачати та управляти реструктуризацією на основі взаємного навчання та обміну позитивним досвідом

Потреба у працівниках на ринку праці

- законодавці, вищі держслужбовці, управлінці
- професіонали
- фахівці
- технічні службовці
- працівники сфери торгівлі та послуг
- АПК, лісове та рибне господарства
- кваліфіковані робітники з інструментом
- машинобудування та обслуговування устаткування
- найпростіші професії

Висновки

Світовий досвід дозволяє повною мірою сформувати систему заходів, що мають бути здійснені задля комплексного подолання безробіття. Аналізуючи дії провідних держав світу, ми дійшли висновку, що найважливіші зрушення мають бути здійснені у економічній та законодавчій політиці держави. Стосовно України, По-перше, значні зусилля необхідно спрямувати на реорганізацію структури зайнятості, яка так і не набула раціонального вираження. Наслідком цього є невисокий загальний рівень зайнятості та насамперед відчутне зменшення зайнятості серед осіб, що не досягли 30 років. По-друге, необхідно налагодити активну та збалансовану політику зайнятості, яка буде спрямована на підвищення її рівня, а також забезпечити відповідність структури попиту та пропозиції, збільшити її мобільність. Саме на розробку дієвих механізмів по вирішенню цих завдань мають бути спрямовані подальші економічні дослідження. Наукова новизна полягає у тому, що проблему.

Література

1. Програма антикризових заходів Уряду РФ на 2009 р. // Сайт Уряду РФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://premier.gov.ru/anticrisis/> – Заголовок з екрану.
2. Офіційний сайт державної служби зайнятості України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/statdatacatalog/list>
3. Проблема безробіття в Україні/ Інтелект-портал Zinet.info [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://nauka.zinet.info/3/goriatsha.php>